

TURUN YLIOPISTO

Lääketieteellinen tiedekunta

YLINEN, ESSI: Does stress predict infant infections and the use of health services in families with 6-month-old infants - the FinnBrain pilot study. (Ennustaako äidin stressi imeväisten infektioiden määrää ja terveyspalveluiden käyttöä?)

Syventävien opintojen kirjallinen työ, 12 s., 3 liites.

Lastenpsykiatria

Helmikuu 2016

Tutkimusaiheeni on äidin raskaudenaikaisen ja synnytyksen jälkeisen stressin yhteys lapsen infektioherkkyyteen. Tarkoituksena oli selvittää raskaudenaikaisen stressin yhteyttä lääkärikäyntien, imeväisen infektioiden ja antibioottihoitojen määrään. Lisäksi oletin, että raskaudenaikainen ja synnytyksen jälkeinen stressi lisäisi terveyspalveluiden käyttöä.

Tutkimusaineisto oli FinnBrain-syntymäkohortin pilottiaineisto. Tutkimushenkilöt rekrytoitiin neuvoloista ultraäänitutkimusten yhteydessä raskausviikoilla 18–20 ja tutkimusaineisto kerättiin kotiin lähetettävillä kyselykaavakkeilla raskausviikoilla 18–22, 32–34 sekä lapsen ollessa 3 kk:n ja 6 kk:n ikäinen. Selittävinä muuttujina käytettiin EPDS- (masennus), PSI- (vanhemmuuteen liittyvä stressi), STAI- (ahdistus) ja PRAQ- (raskauteen liittyvä ahdistus) kyselyä sekä infektioiden, antibioottihoitojen ja lääkärissä käyntien määrää. Tutkittavat olivat 19–43-vuotiaita (keskimäärin 29,9), ja lisäksi heidän koulutustasonsa, tupakointi ja synnyttäneisyys otettiin huomioon sekoittavina tekijöinä.

Tutkimuksessani ei löytynyt yhteyttä äidin raskaudenaikaisen stressin ja alle kolmen kuukauden ikäisten imeväisten infektioiden määrän välillä. Sen sijaan kävi ilmi, että äidit, jotka kokivat tavallista enemmän vanhemmuuteen liittyvää stressiä, veivät lastaan useammin lääkäriin. Lapsilla ei kuitenkaan ollut enemmän infektioita tai antibioottikuureja verrattuna niiden lasten äiteihin, jotka olivat vähemmän stressaantuneita. Lisäksi äidit, joiden vauvat sairastivat tavallista enemmän infektioita, kokivat saavansa vähemmän sosiaalista tukea. Valituilla sekoittavilla tekijöillä ei ollut yhteyttä selittäviin muuttujiin.

Tutkimusaineisto oli pieni ja hypoteeseja tulisi testata suuremmassa aineistossa tuloksen varmistamiseksi. Tutkittavat, jotka jäivät pois tutkimuksen edetessä, olivat alemmasta sosioekonomisesta ryhmästä ja heillä oli korkeammat masennuspisteet, joten on mahdollista, että aineisto oli tässä suhteessa vinoutunut. Tämä saattoi osaltaan vaikuttaa tuloksiin. Äidit, jotka ovat stressaantuneita, saattavat hakea sosiaalista tukea terveydenhuollosta ja intervention olisi mahdollista auttaa heitä ja vähentää terveydenhuollon kustannuksia.

Asiasanat: raskaudenaikainen stressi, vanhemmuuden stressi, imeväisen infektiot